

2024-mi aningaasaatikilliortut

Saqqummersitami matumani Kalaallit Nunaanni innuttaasut, aningaasaatikilliortutut taaneqarsinnaasut, sammineqarput. Pineqartut ukiui, suiaassusaat, ilaqtariinnermi inissisimanerat kiisalu inoqarfimmi sumi najugaqarnerat immikkut sammineqarput. Qallunaat sammisami ilisimasallit ataatsimiitsitaliaannit piitsuussusermi agguaqatigiissillugu isertitanut misissuineq tunngavigineqarpoq. Kalaallit Nunaannili innuttaasut akornanni misissuinnermi pineqartut piitsuunik taanagit aningaasaatikilliortunik taaneqarput, politikkikkut piitsuussutsimut killigititamik aalajangersaasoqarnikuunnginnera erseqqissarniarlugu.

Aningaasaatikilliortutut taaneqartut tassaapput piffissami ukiuni pingasuni sivilissusilimmi ukiut tamaasa isertitanut killiliussamit appasinnerusunik isertitallit. Aningaasaatikilliortutut taaneqartut isertitaannut killigititaq agguaqatigiissillugu isertitat 50 pct.-iannut inissinneqarsimasoq tunngavigalugu inernerit tulleriaarneqarput. Isertitanut killigititaq 60 pct.-inngorlugu naatsorsuutit kisitsisaataasivimmi nassaarineqarsinnaapput.

Naatsorsuutinit allanit assigiinngissutsit

Naatsorsueqqissaartarfimmit isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissani piffissani tulleriaani isertitat nikingassutaannut naatsorsuutit, nunat tamalaat akornanni uuttuutit atorineqartut tunngavigalugit suliarineqarsimasut, saqqummiunneqareerput¹.

Gini-koefficienti, at Risk of Poverty-rate aamma 80/20 ratio tassaapput isertitat nikingassutaannut uuttuutit assigiinngitsut pingasut, isertitat qanoq agguassimanerinit assigiinngitsunik nassuiaatinik tunngaveqartut. Isertitat agguanneqarnerini uuttueriaatsit pingasut tamarmik immikkut nassuiaateqarput.

- Gini-koefficienti tassaavoq isertitanut tamanut agguassinnermi uuttuut,
- piitsuussutsimullu uuttuummi (at-risk-of-poverty rate) isertitat appasinnerpaat sammineqartarput,
- Ratio-80/20-milu isertitat qaffasinnerpaat appasinnerpaallu inissisimanerat uuttortarneqartarluni.

Naatsorsueqqissaartarfimmit isertitat pillugit saqqummersitami ilaqtariit meerartallit akornanni immikkut Gini-koefficienti atorlungu isertitat agguataarneqarnerinik immikkoortumik saqqummiisoqarnikuuvoq.

¹ Naatsorsueqqissaartarfik, 2024. 2023-mi isertitat.

Saqqummersitami iluarsaassinernilu tunngaviit

Naatsorsueqqissaartarfiup isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissiaanuk ilassutitut saqqummersitaq ukiumut ataasiarluni suliarineqartarpoq.

Ilaqutariinut, isertitanut, inunnik isumaginninnermut kiisalu ilinniartitaanermut tunngasuni nalunaarsuiffinni kisitsinermi ilanngunneqarsimasuni aaqqiisoqarsimasinnaavoq.

Tamannalu peqqutigalugu saqqummersitami matumani piffissami 2011-miit 2024-mut aningaasaatikillioortut amerlassusaat kiseqqinneqarput, 2024-milu saqqummersinneqarsimasunit kisitsisit inerneril allannguuteqarput.

Isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissani 2023-mi aamma 2024-mi kisitsisaagallarput. 2024-mut kisitsisit allanngorsinnaalluarput pisortanit ikiorsiissutini aamma suliffeerukkallarnermi ikiorsiissutini nalunaarsuinnermi ajornartorsiutit pissutaanerullutik.

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi naatsorsuutit uuttuutaannik nammeneq toqqartuilluni kisitsisinik aallertoqarsinnaavoq, soorlu najugaqarfik, ukiut, suaassuseq aamma ukioq naatsorsuiffiusoq malillugit. 2011-miit 2024-mut naatsorsuutit Kisitsisaataasivimmi nassaarineqarsinnaapput.

Naatsorsuinnermi inernerit

Immikkoortumi matumani misissuinnerup inerneril takussutissianngorlugit saqqummiunneqarput. Takussutissiani takuneqarsinnaapput inuttaasut amerlassusaat, isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit inissisimasut uuttuutitut procentimullu pineqartumut agguaallugit. Aningaasaatikillioortut pillugit annertunerusumik naatsorsuutitut – ilaatigut isertitat agguaqatigiissinnerini 60 pct.-it tikillugit inissisimasunut naatsorsuutini imalinnut – Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasivia: bank.stat.gl innersuussutigineqarpoq, tassani tabelinik annertunerusumik kisitsisitalinnik aallertoqarsinnaavoq.

Isertitat agguaqatigiissinnerinut killigititap ataani inissisimasut amerlassusaat nikerarsinnaapput. Tamanna Kalaallit Nunaanni innuttaasut ikittunnguunerannik nuuttarnerannillu peqquteqarpoq. Misissuinnermi uuttuutit imarisaat annertuneruleriartortillugit tamanna ersarinnerulertarpoq. Taamaattumik ukiumut allannguutit ataasiakkaat tunngavigalugit annertuunik inernilersuinnginnissaq eqqumaffigineqassaaq.

Aningaasaatikillioortut ukiui malillugit

Aningaasaatikillioortut inissisimassangaanni ukiuni tulleriinni pingasuni ilaqutariit isertitaat atoriaannaat isertitat agguaqatigiissinnerini killigititap ataallugu annertussuseqartariaqarput. Ukiut pineqartut tassaapput ukiut tulleriit pingasut naanerini naatsorsuiffigineqartut.

2024-mi misissukkat amerlassusaasa 5 pct.-ii isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit atoriaannarnik isertitaqarsimapput.

Takussutissiaq 1 malillugu aningaasaatikillioortut inissisimasuni 20-niit 29-nut ukiullit annertunerpaapput.

Takussutissiaq 1. Aningaasaatikillioertut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitallit, annertussusaat amerlassusaallu ukiut malillugit

Ukiut	2020	2021	2022	2023	2024	2024
	Annertussusaat (pct.-inngorlugit)					Amerlassusaat
0-4	8	8	8	8	9	260
5-9	5	5	5	5	6	192
10-14	3	2	3	3	4	130
15-19	6	6	7	7	8	155
20-24	7	7	9	9	10	239
25-29	9	8	9	10	11	320
30-34	6	6	6	6	7	237
35-39	4	4	4	5	5	187
40-44	4	4	4	4	4	131
45-49	3	3	2	2	3	75
50-54	2	3	3	3	2	63
55-59	2	2	2	3	3	108
60-65	3	2	3	3	3	112
65-69	1	1	1	1	2	44
70-74	0	0	0	0	1	7
75 +	0	0	0	1	0	4
Katillugit	4	4	4	5	5	2.264

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONOU01>

Aningaasaatikillioertut najugaqarfiit malillugit

2024-mi Tasiilami, Qaanaami, Kangaatsiami Upernavimmilu taakkulu najugaqarfiini aningaasaatikillioertut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitallit annertunerpaasimapput.

Takussutissiaq 2. Aningaasaatikillioertut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitallit, annertussusaat amerlassusaallu najugaqarfiit malillugit

	2020	2021	2022	2023	2024	2024
	Annertussusaat (pct.-inngorlugit)					Amerlassusaat
Nanortalik	5	6	7	5	5	62
Qaqortoq	3	3	4	4	4	100
Narsaq	4	3	4	4	3	38
Paamiut	4	3	4	4	6	65
Nuuk	3	3	3	3	4	563
Maniitsoq	4	3	3	3	3	82
Sisimiut	3	3	3	3	3	161
Kangaatsiaq	7	7	7	9	9	86
Aasiaat	5	4	5	5	6	148
Qasigiannguit	1	1	1	2	2	20
Ilulissat	3	4	4	5	4	180
Qeqertarsuaq	1	1	2	2	2	15
Uummannaq	3	3	3	3	5	90
Upernavik	9	9	9	10	11	263
Qaanaaq	9	8	11	11	14	89
Tasiilaq	11	11	12	12	13	294
Ittoqqortoormiit	2	1	3	3	3	8
Katillugit	4	4	4	5	5	2.264

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONOU05>

Aningaasaatikillioertut illoqarfinni nunaqarfinnilu

Isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitaqarlutik aningaasaatikillioertut illoqarfinnut nunaqarfinnullu agguanneri annertuumik

assigiinngissuteqarput. 2024-mi nuna tamakkerlugu illoqarfinni aningaasaatikillioortut inissisimasut 4 pct.-iupput, nunaqarfinnilu savaateqarfiit ilanngullugit 9 pct.-iullutik.

Takussutissiaq 3. Aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitalit, annertussusaat amerlassusaallu illoqarfinni nunaqarfinnilu najugallit malillugit

	2020	2021	2022	2023	2024
Amerlassusaat					
Illoqarfinni	1.329	1.296	1.447	1.486	1.679
Nunaqarfinni	541	564	579	580	585
Katillugit	1.870	1.860	2.026	2.066	2.264
Annertussusaat (pct.-inngorlugu)					
Illoqarfinni	3	3	4	4	4
Nunaqarfinni	8	9	9	9	10
Katillugit	4	4	4	5	5

Nalunaarut: Savaateqarfiit nunaqarfinnut ilanngullugit naatsorsorneqarput.

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONOU02>

Inersimasut aningaasaatikillioortut ilaqutariit suussusaat malillugu

Ilaqutariinnut kisitsisitigut paasissutissat atorlugit inersimasut aningaasaatikillioortut inissisimasut kisermaajunerat aappaqarneralluunniit malillugit immikkoortiterneqarsinnaapput. Taamatuttaaq ilaqutariinni meeqqat inuusuttullu angajoqqaaminni najugallit amerlassusaat malillugit immikkoortiterisoqarsinnaavoq. Takussutissiami 4-mi takuneqarsinnaavoq inersimasut aningaasaatikillioortut taaneqarsinnaasut kisermaat inersimasunut aappariinnut naleqqiullugit annertunerungaatsiartut.

Takussutissiaq 4. Inersimasut aningaasaatikillioortut annertussusaat amerlassusaallu, ilaqutariit suussusaat kiisalu meeqqat inuusuttullu angajoqqaaminni najugallit amerlassusaat malillugit

	2020	2021	2022	2023	2024
Amerlassusaat					
Kisermaat meeraqanngitsut	974	963	1.051	1.076	1.122
Kisermaat ataatsimik meerallit	153	143	151	139	155
Kisermaat ataatsimit amerlanerusunik meerallit	72	77	96	91	113
Aappariit meeraqanngitsut	52	62	63	62	64
Aappariit ataatsimik meerallit	27	38	32	46	43
Aappariit ataatsimit amerlanerusunik meerallit	80	71	76	90	106
Katillugit	1.358	1.354	1.469	1.504	1.603
Annertussusaat (pct.-inngorlugu)					
Kisermaat meeraqanngitsut	8	7	8	8	8
Kisermaat ataatsimik meerallit	10	9	9	9	10
Kisermaat ataatsimit amerlanerusunik meerallit	8	8	10	9	11
Aappariit meeraqanngitsut	1	1	1	1	1
Aappariit ataatsimik meerallit	1	1	1	1	1
Aappariit ataatsimit amerlanerusunik meerallit	1	1	1	2	2
Katillugit	4	4	4	5	5

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONOU04>

Meeqqat inuusuttullu aningaasaatikiillortut ilaqutariit suussusaat malillugu

Ilaqutariinnut kisitsisitigut paasissutissat aamma meeqqanut inuusuttunullu inersimasunik najugaqatilinnut imaluunniit aappariinnik inersimasunik najugaqatilinnut aningaasaatikiillortutullu inissisimasunut immikkoortiterinissamut periarfissiipput. Takussutissiaq 5-imi takuneqarsinnaasut meeqqat inuusuttullu aningaasaatikiillortutut taaneqarsinnaasut kisermaanik inersimasunik ilaqutallit meeqqanut inuusuttunullu inersimasunik aappariinnik ilaqutalinnut sanilliullugit annertunerupput.

Takussutissiaq 5. Meeqqat inuusuttullu aningaasaatikiillortut inissisimasut, annertussusaat amerlassusaallu ilaqutariit suussusaat malillugit

	2020	2021	2022	2023	2024
	Amerlassusaat				
Kisermaat	369	371	418	385	475
Aappariit	143	135	139	177	186
Katillugit	512	506	557	562	661
	Annertussusaat (pct.-inngorlugu)				
Kisermaat	9	9	10	9	11
Aappariit	2	2	2	2	2
Katillugit	4	4	5	5	6

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONOU03>

Aningaasaatikiillortut suaassuseq malillugu

Aningaasaatikiillortut inissisimasut suaassusaat malillugit immikkoortiterinerup takutippaa angutit amerlanerulaartut aningaasaatikiillortut inissisimasut. 20-niilli 29-nut ukiulinni arnat amerlanerullutik.

Takussutissiaq 6. Aningaasaatikiillortut inissisimasut annertussusaat ukiut suaassuserlu malillugit, 2024

Ukiut	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
	Annertussusaat (pct.-inngorlugu)		Amerlassusaat	
0-4	9	9	132	128
5-9	6	6	101	91
10-14	4	5	60	70
15-19	8	8	83	72
20-24	8	12	105	134
25-29	11	11	171	149
30-34	7	6	135	102
35-39	7	4	124	63
40-44	5	3	86	45
45-49	4	2	50	25
50-54	3	2	40	23
55-59	4	1	86	22
60-65	4	2	79	33
65-69	2	1	32	12
70-74	1	0	5	2
74 +	1	0	4	0
Katillugit	5	5	1.293	971

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONOU01>

Periaaseq

Qallunaat ilisimasallit ataatsimiititaliaannit piitsuussutsimut nassuiaat Naatsorsueqqissaartarfimmit atorineqarpoq. Aningaasaatikilliortutullu inissisimaneq ima nassuiarneqarpoq:

- *"Innuttaasunut allanut sanilliullugu innuttaasoq imaluunniit ilaqutariit ajornakusoornerusumik inuunermi atugaqarnerat,*
- *taamatullu inissisimaneq pissakilliornermik pissuteqartoq,*
- *pingaartumik aningaasaqarnikkut. Inissisimaffik ataavartoq, inuup imaluunniit ilaqutariit namminneerlutik allanngortissinnaanngisaat imaluunniit namminneerlutik allanngortitsisinnaanermut periarfissaat killilik"*².

Aningaasaatikilliortunut nassuiaat qallunaat piitsuussutsimut killigititaat tunngavigalugu atornissaanut piareersarneqarpoq. Nassuiaammilli atuineq qallunaat nassuiaataannik allaaneruvoq Kalaallit Nunaanni misissuinerimi nalunaarsuutit atorineqarsinnaasut, inatsisitigut assigiinngissutsit kiisalu kisitsinerup ajornaatsuunissaa pissutigalugit.

Kalaallit Nunaannilu innuttaasunut misissuinerimi aningaasaatikilliortutut naatsorsorneqassangaanni ataani pineqartut inissisimaffigineqartariaqarput:

- Ukiuni tulleriinni pingasuni isertitat atoriaannaat isertitanut killigititap ataani inissisimanagerat.
- Meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik piginnaasaqalersitsisussamik ilinniakkamik ingerlatsinnginneq imaluunniit meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik piginnaasaqalersitsisussamik ilinniartumik inersimasumik ilaqutaqannginneq³.
- Utoqqaat illuanni, paaqqinnittarfimmi imaluunniit innarluutilinnut angerlarsimaffimmi najugaqannginneq.

Tunngavilersuutit ataani itisilerneqarput.

Isertitanut nassuiaat

Aningaasaatikilliortutut inissisimaneq ukiumut isertitat atoriaannaat tunngavigalugit aalajangerneqarpoq (isertitat akileraaruseriikkat isumaginninnermilu nuussinerit ilanngullugit). Piffissami pineqartumi atuisinnaanermut periarfissanut isertitat atoriaannaat uuttuutigineqarput.

Taamaattoq isertitat atoriaannaat atuisinnaanermut tamakkiisumik periarfissiinngillat. Pingaartumik inuiaqatigiinni ikinnerusuni nalilersorneqarpoq nammineq atugassanik aalisarneq piniarnerlu aningaasaqarnermut pingaaruteqartuusut. Saniatigut pisortat ikiorsiissutinik aaqqissuussaqqarput, atuisinnaanermut pingaaruteqartunik, isertitanullu atoriaannarnut ilanngullugit naatsorsorneqanngitsunik. Tassani pineqarput ass. Ulluunerani paaqqinnittarfinni inissaqartitsineq namminerlu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq, inissiani attartortakkani ineqarnermut tapiissutit assigalugit isertitani atoriaannarni ilanngullugit naatsorsorneqanngitsut.

² Piitsuussutsimut ilisimasallit ataatsimiititaliaat, 2013. Qallunaat piitsuussutsimut killigititaat – misissuinerit naatsorsuinnermilu periaasinut siunnersuutit, qupperneq 7

³ Ilaqutariit pillugit nassuiaammut Naatsorsueqqissaartarfup saqqummersitaa "2019-imi innuttaasut" innersuussutigineqarpoq

Ilaqutariit aningaasaatikillioortut amerlanertigut Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq tunngavigalugu ikiorserneqartarput. Inatsit malillugu ikiorsiisarnerni pisortani allaffissornikkut aammalu nalunaarsuineri periaatsit assigiinngitsut ilaqutariit akornanni aammalu pisortanit ulluunerani ornittakkanut, eqqagassalerinermut il.il. atatillugit ilaqutariit ataasiakkaat isertitaannut nalunaarsorsimasunut sunniuteqarsinnaapput.

Taamatuttaaq meeqqanut akilersuutit tiguisussap inuuniarneranut sunniuteqarsinnaapput. Akilersuutinik A-nik tunniussisarneq (akilersuutitut tapit) meeqqap isertitaanut nalunaarsorneqartanngilaq taamatullu ilaqutariit isertitaannut kisitsineri ilaatinneqarani. Akilersuut nalinginnaasoq meeqqamut ataatsimut ukiumut 12.276 kr.-nik annertussuseqarpoq.

Ilaqutariit, inoqutigiit naliigiissitsinerlu

Isertitat uuttuutitut tulluarsarlugit aningaasartuutitut annerusunut soorlu ineqarnermut akiliummut, imermut, kallerup inneranut, kiassarnermut, sillimmasiinermut, nerisassanut il.il. naatsorsorneqarput.

Naatsorsueqqissaartarfik ilaqutariit kisitsisitigut paasissutissaannik suliaqarnikuuvoq, tassani inoqutigiit akornanni ilaqutariinnermi qanoq atassuteqarnerit aallaavigalugit inoqutigiit ilaat ilaqutariinnut arlalinnut immikkoortiterneqarput.

Innuttaasoq kinaluunniit inunnik nalunaarsuiffimmut ulloq unnuarlu najugaqarfimminik nalunaarutiginnittussaaavoq. Taamaakkaluartoq innuttaasut najugaqarfinnut paasissutissat tamakkiisuunatillu kukkuneqajuitsuunngillat.

Ukiup naanerani pineqartup ilaqutariinnut atassuteqarfigisaanut isertitai atassuserneqartarput. Ilaqutariinnut naatsorsuineri piffissaq misissuinerup inerneritut sunniuteqarsinnaavoq. Assersuutigalugu innuttaasut ukiup ingerlanerani angerlarsimaffimmiit allamut nuussimasut imaluunniit avissimasut misissuineri isertitakitsunut ilanngunneqarsinnaapput, ilaqutariinnermi allanngortoqarnerata kingunerisaanik, ukiup annerpaartaani pineqartoq ilaqutariinni isertitakkaani inissisimasimaluaq.

Isertitat nalilersornerini ilaqutariit annertussusaat katitigaanerallu aallaavigineqarput (isertitat naliigiissinnerat). Ilaqutariit ataatsimut aningaasaqartuunerat aammalu angerlarsimaffimmi annertuunik ingerlatsineri atuineri iluaqutissartaqarnera pissutigalugu. Ilaqutariit isertitaat isertitanut kisitsisitigut paasissutissalerineri OECD-p malittarisassai malillugit naliigiissinneqarput.

Isertitat naliigiissinnerat ilaqutariit tamakkiisumik isertitaat ilaqutariit katitigaanerisa uuttuutaannik naleqqussakkamik agguarneqarluni kisinneqarpoq. Ilaqutariinni inersimasooq siulleq (14-it sinnerlugit ukiulik) 1-imik uuttuuteqarpoq. Ilaqutariinni inersimasooqarsimappat allanik, inersimasut allat tamarmik immikkut 0,5-imik uuttuuteqartinneqartarput meeqqallu tamarmik immikkut 0,3-mik uuttuuteqartinneqarlutik. Taamaasilluni ilaqutariit immikkut tamarmik naliigiissitsineri uuttuutaat katillugit kisinneqarput. Ilaqutariit marlunnik inersimasortallit pingasunillu meerartallit $1+0,5+0,3+0,3+0,3 = 2,4$ -rimik naliigiissitsineri uuttuuteqarput. Ilaqutariinni isertitat 300.000 kr.-usimappata isertitat naliigiissinnerat $300.000 \text{ kr.} / 2,4 = 125.000 \text{ kr.}$ -usimassapput, inersimasup kisimiittut isertitaanut sanilliunneqarsinnaalluni.

Isertitanut killigititaq

Isertitanut killissarititaq qallunaat misissuineranni inuit isertitaasa atoriaannaat agguaqatigiissinneranni 50 pct.-iannut inissinneqarsimavoq. Agguaqatigiissinnerat tassaavoq isertitat annertussusiisa qaffasissusaanni qeqqani annertussuseq, affaaniipput isertitaqarnerusut aammalu affaani isertitakinnersut.

Aningaasaatikiillortutut taaneqassagaanni ukiuni tulleriini pingasuni isertitanut killissarititaq ataallugu isertitaqartuusimasariaqarpoq. Isertitanut kisitsisitigut paasissutissat malillugit Kalaallit Nunaanni isertitat naligiinnginnerusumik inissisimapput Danmarkimilu agguaqatigiissillugu isertitanit aamma appasinnerusumik inissisimallutik. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni isertitanut killigititap isertitat agguaqatigiissinnerisa 50 pct.-iannik annertunerunissaa tunngavilersuutigineqarsinnaavoq. Tamannalu tunngavigalugu killigititanik marlunnik, isertitat agguaqatigiissinnerini 50 aamma 60 pct.-inik, suliaqartoqarpoq.

Kalaallit Nunaanni misissuinermeri isertitat agguaqatigiissinneri ukiunut ataasiakkaanut kisinneqarput, allanngorarnerit assigiissaarniarlugit qallunaat misissuineranni isertitat agguaqatigiissinneri ukiuni pingasukkaani kisinneqarsimasut akerliannik. Kalaallillu Nunaanni misissuinermeri periaaseq tamanna atoruminarsarlugu toqqarneqarpoq, agguaqatigiissitsinerillu tulleriiaat piffissap ingerlanerani isertitakitsut amerlassusaannut sunniuteqanngitsutut nalilerneqarmat.

Takussutissiaq 7. misissukkat amerlassusaanni isertitat agguaqatigiissinnerat (isertitat naligiissinnerat)

	2020	2021	2022	2023	2024
	kr.				
Ilaqutariit isertitaat atoriaannaat naligiissitat	162.075	156.569	171.041	176.153	185.817

Nalunaarut: Ukiuni tulleriinni pingasuni misissuiffiusuni ukiumi kingullermi isertitat agguaqatigiissinnerat atorineqarpoq.

Pisuussutit

Qallunaat misissuineranni pineqartut 100.000 koruunit sinnerlugit pisuussutillit (2010-minngaanneersut) piitsutut taaneqanngillat. Massakkuugallartoq Naatsorsueqqissaartarfik nalunaarsuutunik tulluurtunik inuit pisuussutaannut tunngasunik eqqortunik suliaqarmissamut periarfissaqanngilaq, tunngavigineqartorlu tamanna kalaallinut misissuinermeri ilanngunneqanngilaq. Tunngavilersuutip ilanngunneqannginnera misissuinerup inernerinut annerusumik malunnaateqannginnera naatsorsuutigineqarpoq, ilaqutariit ataatsikkut isertitakitsut annertuunillu pisuussutillit arlaqanngissorineqarmata.

Paaqqinnittarfinni najugallit

Utoqqaat illuini paaqqinnittarfinni innarluutillillu angerlarsimaffiini najugallit utoqqalinerni siusinaarlunilu soraarnerussutisiaqartuugajupput. Inatsimmi aalajangersagaavoq soraarnerussutisiallit inissiisarfinni najugaqartut aningaasanik tunngaviusunik pisartagaqassasut, kaasarfimmiumik taallugit, inissiisarfimmilu najugaqarnermut akiliisassanngitsut.

Taamatuttaaq inissiisarfinni najugallit naliginnaasumik isertitakitsuupput, nerisaqarnermut ineqarnermullu akiliisannginamik. Taamaattumik

misissuinermi matumani aalajangerneqarpoq innuttaasut inissiisarfinni najugallit imaluunniit misissuinermi piffissaliussap naanerani inissiisarfimmi najugaqarsimasut, aningaasaatikillioortut inissisimasut misissukkat naatsorsuutaannut ilanngunneqassanngitsut. Taamatuttaaq pineqarput meeqqanut inuusuttunullu inissiisarfinniittut, 18-it sinnerlugit ukiulinnit inuiaqatigiinnut ikaarsaarnissamut piareersartunit imaluunniit inissaaleqinermik peqquteqartumik aamma najugaqarfigineqarsinnaasunik.

Inissiisarfinni najugallit pisortanit soraarnerussutisiaasa annertussusaat suussusaallu malillugit kiisalu Naatsorsueqqissaartarfiup Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu inisiisarfiini najugalinnut nalunaarsuisarfia atorlugu immikkoortiterneqarput. Meeqqat inissiisarfinniittut meeraapput angajoqqaaminni najugaqanngitsut taamaattumik misissukkanut aamma ilanngunneqanngillat, ataani meeqqanut angajoqqaaminni najugaqanngitsunut immikkoortoq takuuk.

Ilinniartut

Meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniakkamik ingerlatsisut imaluunniit meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniakkamik ingerlatsisunik inersimasunik ilaqutallit aningaasaatikillioortunut misissuinermi ilanngunneqanngillat, aningaasaatikillioortut tunngavilersuutinik naammassinnissimagaluarunilluunniit. Killiliineq tamanna atorneqarpoq, aningaasaatikilliorneq nammineq toqqakkatut tassani isigineqarmat, ataavartuunanilu.

Innuttaasoq ilinniartutut naatsorsuutigineqarpoq pineqartoq piffissap misissuiffiusup naanerani Naatsorsueqqissaartarfiup ilinniartunut ilinniakkanik ingerlatsisunut nalunaarsuiffiani, ISCED-imi qaffasissuseq 3 imaluunniit qaffasinnerusoq qaangerlugu ilinniakkamik ingerlatsisutut nalunaarsorsimappat.

Meeqqat pingasut inorlugit ukiullit

Suleriaaseq malillugu piffissap misissuiffiusup naanerani innuttaasut pingasunik ukioqalersimanngitsut Kalaallit Nunaanni ukiuni pingasuni najugaqarsimasutut naatsorsorneqanngillat. Taamaattumik meeqqat pingasunik ukioqalersimanngitsut aningaasaatikillioortutut naatsorsorneqartarput aatsaat ilaqutariit iluanni allat aningaasaatikillioortutut tunngavilersuutinik naammassinnissimappata.

Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut

Meeqqat minnerpaamik angajoqqaani ataaseq najugaqatiginngippagu, meeraq angajoqqaamini najugaqanngitsutut naatsorsuutigineqarpoq. Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut tasaanerupput ilaqtaminni allani najugallit, ilaqutariinni ilasiaasut, isumaginninnikkut inissiisarfinniittut imaluunniit kollegiani najugallit. Meeqqat ilinniartuullutik angerlarsimaffimmi najugaqanngitsut meeqqallu isumaginninnikkut inissiisarfinniittut amerlanertigut misissukkani ilanngunneqartanngillat, qulaani taaneqareersutut ilinniartunut isumaginninnermilu inissiisarfinni najugalinnut tunngavilersuutit peqqutigalugit. Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut sinneruttuttaaq misissuinermi ilaannngillat, Naatsorsueqqissaartarfiup inunnut nalunaarsuiffiani paasissutissat tingussaasut tunngavigalugit meeqqat pineqartut aningaasaqarnikkut atugarisaat nalilersorneqarsinnaasorineqanngimmata.

Misissukkat amerlassusaat

Misissuinermi matumani siunertat pingaarnarpaat ilagaat aningaasaatikiillortut amerlassusaasa ineriartornerat malinnaaffigissallugu. Aningaasaatikiillortullu amerlassusaannik naatsorsuinerup saniatigut pingaaruteqarpoq misissukkat amerlassusaannik toqqaanissaq, tassaasoq misissuinermi aningaasaatikiillortut amerlassusaannut naleqqiullugu isiginiagassaq, takuuk takussutissiaq 8.

Takussutissiaq 8 Misissukkat amerlassusaanni ilaatinneqanngitsut pissutaallu

	2020	2021	2022	2023	2024
Ilanngarneqaratik amerlassusaat	56.421	56.562	56.609	56.699	56.542
Ukioq naallugu Kalaallit Nunaanni	1.831	1.810	1.984	2.059	1.851
najugaqarsimanngitsut piikkat					
Piffissaq misissuiffik tamakkerlugu Kalaallit Nunaanni	2.710	2.509	2.391	2.503	2.693
najugaqarsimanngitsut piikkat					
Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut piikkat	587	555	564	556	572
Ilinniartut taakkulu ilaqaataat piikkat	4.650	4.582	4.431	4.250	4.193
Timmisartoqarfinni stationinilu najugallit piikkat	59	54	49	61	53
Isumaginninnikkut inissiisarfinni najugallit piikkat	961	963	970	983	941
Ilaqutariinni isertitaqanngitsuniittut piikkat	286	388	368	382	431
Misissukkat amerlassusaat	45.337	45.701	45.852	45.905	45.808

Misissukkat amerlassusaanni pineqartut tamarmik Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsuiffianni najugaqartutut nalunaarsorsimasut aammalu meeqqat pingasut inorlugit ukiullit inuunertik tamaat Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsuiffianni nalunaarsorsimasut tunngavigineqarput. Pineqartut najugaqarnermut tunngavilersuutininik naammassinnissimanerannut naliliineq 31.decembarimi inunnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsorsimanerannik tunngaveqarpoq. Ukiut marluk nikinnerini Kalaallit Nunaanniit allamut nuussimasinnaaneri misissorneqanngillat, imaluunniit innuttaasoq Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasuunersoq 31.decembarilu tikitsinnagu Kalaallit Nunaannut nuussimasuunersoq misissorneqarani. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni ukioq naallugu akileraartartuusimanngitsutut nalunaarsorsimasut ilanngunneqanngillat.

Piffissami misissuiffiusumi innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugaqavissuunngitsut saniatigut piffissap misissuiffiusup naanerani kommunit avataanni najugallit peerneqarput, innuttaasullu kommunit agguataarneqarnerisa iluiniittut illoqarfinnili, nunaqarfinni savaateqarfinniluunniit najugalittut nalunaarsorsimanngitsut aamma peerneqarlutik. Assersuutigalugu stationini najugallit.

Ilanngullugit peerneqarput innuttaasut qallunaatut innuttaassuseqanngitsut kiisalu Savalimmiuni inunngorsimasut isertitaqanngitsutut nalunaarsukkat imaluunniit piffissap misissuiffiusup ukiuani kingullermi ilaqtariinni isertitaqarsimanngitsut. Tamanna misissorneqarpoq innuttaasut Kalaallit Nunaanniit allamut nuussimasut immikkoortinniarlugit, inunnilli nalunaarsuiffimmi nalunarsuutit kingusinaarsimanerannik peqquteqartumik sulit nalunaarsorsimasutut allaqqasinnaasut.

Kiisalu piffissap misissuiffiusup naanerani ilinniartunut, isumaginninnikkut inissiisarfinni najugalinnut meeqqanullu angajoqqaaminni najugaqanngitsunut tunngavilersuutit qulaani taaneqartut malillugit pineqartut killiffissiorlugit piiarneqarput.

Ilisarnaatinut nassuiaatit
...Paasissutissat pigineqanngillat
.. Paasissutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsinnaasulluunniit
. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
0 Affaanit mikinerusut
- Nul

Saaffiginniffissaq
Anders Blaabjerg
E-mail: abla@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Oqar.: +299 34 57 70
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

